

Van den derden Eduwaert

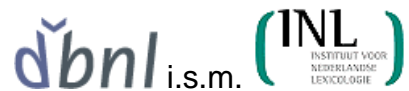
editie J.G. Heymans

bron

Van den derden Eduwaert. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/boen001jhey01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

Van den derden Eduwaert

- Sint dat ons Here wilde wreken
Smenschen sonden ende gebreken
Met watre also bescreven is
Inden iersten boecke ser Moyses,
5 Sone woudi voert int gemeyne
Niet wreken mit watre alleine,
Maer ter wraken heeft hij geset
Water, vier ende dat sweert met,
Dair hij dagelijcs wreket mede
10 Die sonden in meniger stede.
Want God en wilt niet verdragen
Altoos die sonden sonder plagen,
Want sine groote gerechticheyt
Brinctene ter wrakelheyt.
15 Onder tusschen als des es noot,
En dade siin ontfermherticheyt groot,
Hij soude dagelijcs ende tallen stonden
Swaerlijc wreken des smenschen sonden.
Dat die groote Alexander
20 Ende daer toe oic menich ander
Daden so groote manslacht,
Dat ne dede niet hairs selfs cracht.
Mer God vercoesse daer toe,
Dat sij die sonden wraken also
25 Alse nu hier ende alse nu daer.
Nu siet ende merket openbair,
Oft God vanden iersten stonden
Dus gewroken heeft die sonden,
Wat wonder eest dan dat hij nu
30 Die sonden wreect, des vragic u,
Nader sonden menichfuldicheyt,
Daer die werelt nu met ommegeyt.
God beidde .xlij. jair,
Eer hij wrac sine doot swaer
35 Over die Joden, wij lesent aldus,
Mits eenen coninc, hiet Titus.
Nu heeft God eenen verwect,
Daer hij die sonden mede wrect,
aDes hij swaerlijc begint te waeren
40 Ende compt van over zee gevaren,
Van daer die zonne gaet onder,
Daer hij gewracht heeft wonder
Van manslachte sekerlike,
Ja, ten eynde van eerdrike,
45 Dats in Scotlant ende daer toe mee
Neffens Vlaenderen op die zee.
Des gelike men voir dien
Herde selden heeft gezien.
Hets tontsiene na minen sin
50 Dats maer noch es een beghin
Ende datter wonder na sal volgen,
God en wille siin abolghen
Mits siere ontfermertichede
Keren vander menschede.
55 Dit so heet ene prologe,
Daer ic u eens deels in toge
Die materie die hier na

Volghet also ict verstaet.

So groet opset no so hart
60 Als die derde Eduwaert

Van Yngelant heeft opgeheven
En vintmen nerghent bescreven.
Dat die Grieken in ouden dagen
Voir Troyen x. jair laghen
65 Ende niet en consten gewinnen
Sonder verranesse van binnen,
Dat van Persen coninc Cyrus
Wan ende strueerde aldus
Tgroete rike van Babylone,
70 Dat Alexander, Philips sone,
Die hertoge was van Macedone,
Dariuse af wan sine crone,
Die coninc was van al Asya,
Dats half erdrike als ic verstaet,
75 Dat Machabeus, die stoute man,
So menigen groeten strijt verwan
Met luttel volcs mid Gods gewelt
Jegen volc dat was ongetelt,
Dat die Romeine van cleinen dingen
80 Also clommen ende opwaert gingen,
Dat sij dwongen al eertrike,
Dat Kairle oic des gelike
Zassen ende Spaengen onder dede
Ende brachte ter kerstenhede,
85 Dat van Bullioen her Godevaert
Bestoet die heylege zeevaert
Ende Anthiochen wan doe
Ende Jherusalem daertoe,
Dat Jan, hertoge van Brabant,
90 Die derde daer also genaemt,

- Hem verweerde also wijslike
 Jegen den coninc van Vrancrijcke
 Ende jegen xv. lantsheeren,
 Die Brabant wouden onteeren,
 95 Soe en dinct mi in gheen van desen
 Desen opsetten gelijc wesen,
 Dat een man comt van over meer
 Getogen dus mit eenen heer
 Ende wilt Vrancrijcke winnen
 100 Ende coninc sijn daer binnen
 Ende neemt hem tytel ende wapen an,
 Eer hier borch of stat in wan.
 Dit es ymmer wonder groot.
 Nu so moeghedi hoeren al bloot
 105 Dbegin van deser hystorien
 Also ic in mire memorien
 Wel hebbe onthouden dat
 Al tAntwerpen in die stad,
 Daer ic woene, als ic thuis ben.
 110 God verleene mi den sin
 Die waerheit te seggene wats gesciet.
 In geesten en salmen liegen niet.
- Dese historie na mijn versinnen
 Willic op Philippse beginnen,
 115 Die groete coninc ende die scoone,
 Die in Vrancrijcke drooch crone,
 Die de twelfste is geset
 Na Hughen die men heet Capet,
 Mits welken scalken Huguen
 120 Also vraye hystorien tughen

- Karels geslachte wart onterft
 Vander croonen ende noch derft:
 Dat es thoge geslachte van Brabant.
 Dits in croniken wel bekant.
 125 Dees groote Philips liet na sijn doot
 Drie sonen scoen ende groot,
 Die alle drie te wairen
 Deene na dandre coninge waeren,
 Die sonder oor storven alle.
 130 Dit schijnt teecken van ongevalle.
 Een dochter hadde hij mede dan.
 Dander Eduwaert was haer man,
 Van dien name also genant,
 Die crone drooch in Engellant,
 135 Die qualijc met haeren man drooch,
 So dat sij om selc ongevoech
 Eduwaerde haeren sone nam
 Ende in Vrancrijcke daer met quam
 Tote haeren broeder, den coninc,
 140 Dien sij vertrac al hair dinc,
 Die haere an haeren man gebrac.
 Maer wat dat sij hem vertrac,
 Sy vant daer den troost so cranc,
 Dat sij moeste an hoeren danc
 145 Weder nemen haere vaert
 Mit haeren sone tYngelant waert.
 Ende doe sijt ter waerheit verstoet
 Dat haer man sette den moet,
 Dat hij haer ende tkint soude vaen,
 150 So waer hijse mochte beghaen,

- Si bestoet die meeste dinc
 Die vrouwe je aneginc.
 Want sij den raet dede dan
 Dat sij een deel volcs gewan
 155 Omtrent vj.c ende nimmere,
 Dair af was die meeste heere
 Mijn her Jan van Heinegouwe.
 Aldus ging doe die vrouwe
 Te scepe al tote Dordrecht
 160 Ende seilde tEngelant waert recht.
 Die coninc heeft die havenen dan
 Beset so hij alre besten can,
 Daer hij hoopte ende hadde vernomen
 Dat sij te lande soude comen.
 165 Maer God en wouds also niet.
 Met quam een wint diese stiet
 Ane een lant mit snelre spoede,
 Daer die coninc was sonder hoede,
 Daer sij op gingen alte hant
 170 Ende wonnen al Yngelant
 Sonder stoet ende sonder slach.
 Dit wonder men nie en sach.
 Dus wrac God, dat verstaet,
 Des conincs groote overdaet
 175 Die hij lange hadde gedreven.
 Want hij hadde doen nemen tleven
 Den grave van Erffoert ende alsoe
 Den grave van Langcastre daertoe,
 Om dat sij wouden sonder lette
 180 Datmen tlant te vonnesse sette

- Ende in allen goeden gevoeghe
 Ende gheene quaede moente en sloege.
 Dus wart die coninc gevaen doe
 Ende oic sijn quade raid daer toe,
 185 Die beide storven jammerlike.
 Wie sach ye des gelike,
 Dat eene vrouwe ende hair kint
 Tconincrike van Yngelant wint,
 Dat Keyser Julieuse ontsacht
 190 Ende des ooc noyt en hadden macht
 Coninge van Vrancrijcke
 Noch ooc Scotten die gelike,
 Dies hen allen pijnden seere.
 Nu wart coninc ende heere
 195 Dier vrouwen sonen Eduwaert,
 Die alder eeren wel es waert,
 Die derde daer van dier name,
 Een stout riddre sonder blame,
 Wien dat dese geste toe hoert
 200 Also ghij nu sult hoeren voert.
 Omdat men selden heeft gesien
 Aldus groet een wonder geschien,
 So hebbic dit aldus vertogen,
 Omdat men sal weten moghen
 205 Dcarnation wel besunder:
 Men screef doen xij. hondert
 Ende xxvij. tjaer ons Heren.
 Ter materien willicet keeren.

 Doe des groets Philips iij. sonen,
 210 Die in Vrancrijcke droegen cronen,

- Sonder oor waeren gestorven,
 So heeft die crone daer verworven
 Van Valoes haers oems sone.
 Philips hiet hij oic die ghone.
- 215 Want hij wouts te dien tijden
 Naest siin vander zweert sijden
 Ende sat coninc in rasten daer
 Vele meer dan xx. jair.
 Nochtan was daer te voeren
- 220 Hoire suster sone geboren,
 Die derde Eduwaert, als ic las,
 Die ten sweerde comen was
 Ende oic was, dat ghijt wet,
 Der croenen naere een let.
- 225 Maer hij was so jonc van dagen,
 Dat hij gheene wapenen en mocht dragen.
 Doet so verre was gedregen,
 Dat hij der wapene mochte plegen
 Ende hem nature gaf gehinc
- 230 Te bedinckene alle dinc,
 Quam hem in siin herte te voeren
 Menege scade ende groeten thoeren,
 Die de Scotten sonder waen
 Ende die Fransoysen hadden gedaen
- 235 Sinen vordren ende noch daden
 Ende wart nu also beraden,
 Dat hij aldit wreken soude,
 Op dats hem God gehonnen woude.
 Ende ten iersten sette hij die vaert

- 240 Met sinen volcke ten Scotten waert.
Want hij pensde in sinen moet,
Haddi die onder voet,
Dat hij te sekerre sine vaert
Nemen mochte te Vrancrijcke waert.
- 245 Hij wan hen af ter selver tijt
Meest hair lant na menege strijt.
Daer belach hij mede
Berwijn, die groete stede,
Ende Sinte Jans Thonne tier stonde,
- 250 Die hij beyde slechte ten gronde,
Ende ander borge ende castele.
Daer bleef doot also vele
Volx, na dat ic hoerde gewach,
Alse omtrent xl. dusentach.
- 255 Dus warp hij die Scotten neder
Ende keerde thuuswaert weder
Also bedacht, dat hij die vaert
Setten woude te Vrancrijcke waert,
Want hij seggen woude al clare
- 260 Dat hij een let nare waere
Der Vranescher croonen dan
Philipse ofte ander man.
Philipse heeft hij ontboden te hant,
Dat hij vander cronen sijne hant
- 265 Doe, want si hem nien bestuet.
Si waere siin verstorven guet.
Oft dat hij dat wel wiste.
Hij soude mit coste ende mit liste
Dair na staen in allen sinnen,

- 270 Dat hij siin erve soude gewinnen,
Dat hem scoene ende claire
Van sinen oem verstorven waere.
Phylips antwoirde ende seide:
Dit doet mijns neven kinsthede,
275 Dat hij mi dese ding ontboot.
Nu segt minen neve albloet
Dat ic hem ane die Vrancsche crone
Niet en bekinne eene bone
Ende dat hij des wille begheven,
280 Oft ic loent hem, magic leven.
Doe Eduwaert hadde vernomen
Dantwerde die hem was comen,
Beghan hij te hant dair na pogen,
Hoe dat hij soude mogen
285 Gewinnen Vrancrijcke.
Dits wonder sekerlike.
Ende om dat hij hebben woude
Hulpe, spraide hij van goude
In dese zide der zee hier ende daer
290 An hertogen, aen graven, dats waer,
An riddren, an knapen mede
In Aelmaengen te meniger steden.
Oec haddi als men wel weet
Vanden keyser goet beheet,
295 Dats van Beyeren Loduwike,
Die geloefde waerlike
Hem bij te stane mit ghewoude
Om eene groete summe van goude.
Hier waeren bedriveren ave

- 300 Reynaut van Gelre grave
Ende die grave van Gulken met,
Dies beide hadden te bet,
Want sij in dit bedrijf te samen
Hoechden hoirs titels namen.
- 305 Want deene wilt heeten hertoge
Ende dandre een marcgrave hoge,
Dat sij in dat bedrijf gewonnen,
Want hem die keyser des woude onnen.
Op desen troost, hebbic vernomen,
- 310 Soe es Eduwaert over comen
Ende besochte dat ierste lant
Al tote Antwerpen in Brabant.
Dair ging hij op, daert menich sach,
Op sinte Marien Magdalenen dach
- 315 Mit vierdalf hondert scepen groot
In dat jaar ons Heren al bloot
xiiij.c. ende xxx. ende achte.
Ende op den alder iersten nachte
Ontstac thuis, daer hij in sliep,
- 320 Daer menich mensche toe liep.
Dese iiij. graven brochte hij mede
Al tAntwerpen in die stede:
Van Noranthon ende van Dorbi,
Van Suffolc ende van Sailgeberi,
- 325 Ende iij. bisscoppe oic mit hem:
Cantelberge, Lincoel ende Durem.
Dus es die coninc over comen,
Maer hine heeft niet vernomen
Gereedscap, dats sonder waen,

- 330 Also hem was doen verstaen.
 Want men seide van dage te dage
 Dat die keyser gereed lage
 Als te comenne mit groter macht.
 Maer anders heeft hij gedacht.
- 335 Die coninc dede derwairt draven
 Alse nu bisscoppe alse nu graven,
 Om dat hij emmer weten woude,
 Oft hij comen soude oft en soude.
 Maer en besloet dit no dat,
- 340 Soe dat die coninc selve op sat
 Ende trac, daer hij den keyser vant,
 Tote Covelenche in Overlant,
 Dat seker was een groot bestaen,
 So mislijc moght siin vergaen,
- 345 Van so groeten heere, sijt seker das,
 Als die coninc van Yngelant was.
 Want coninc van Engelant voir dien
 Was in dat lant selden gesien.

- Doe die keyser dat vernam,
 350 Dat die coninc van Engelant quam,
 Ontfing hine mit groter eeren
 Alse betaemt selken heren.
 Die keyser wart beraden also,
 Dat hij woude besitten doe
- 355 Een keyserlike consistorie
 Om ene euwelike memorie.
 Daer ter stede so quamen
 Alle die coervorsten te samen
 Ende menich lants heere bij hem

- 360 Sonder die coninc van Behem,
Die Philipse was so hout,
Dat hij hem diende om dat zout.
Die keyser dede ter selver tijt
Ane siin keyserrike abijt,
- 365 Dat sonderlinge dier gewant,
Ende hielt siin septre in deen hant,
In dandre eenen appel ront
Van goude, daer een cruce opstont.
Die septre diet, alsic bevroede,
- 370 Een gheesele oft eene roede,
Daer hij eerdrike mede dwingt.
Die appel ons in bringt
Die ronde werelt groot ende lanc,
Die hij al heeft in siin bedwang.
- 375 Tcruce dat op den appel steit,
Bediedt dat heylege kerstenheit,
Daer God omme sterven woude
Aent cruce tonsen behoude.
Dat sweert, datmen hout bloot
- 380 Getogen boven siin hoot,
Bediedt dat hij sonder hermen
Theylege kerstenheyt sal bescermen
Ende helpen uut alre vreesen
Ende der kerken kempe wesen
- 385 Ende elken doen gescien recht,
Niet bad den here dan den knecht.
Dus sat die keyser daer ter stede
Inden stoel siere mogenthede

Ende hielt daer een gedinge,
 390 Dat groot was ende sonderlinge,
 Des gelike dat voer dien
 In langen niet en was gesien.
 Daer maecte de keyser scalc ende wijs
 Coninc Eduwairde vicarijs
 395 Des heylichs rijcs al danne
 Met vonnesse sier manne.
 Derdsbisscop van Triere voerwair
 Wijsde doen dat vonnesse daer.
 Nuwe wette maecte hij met,
 400 Die hier namaels siin geset.
 Doe keerde die coninc weder
 Tote Herken bij Halen neder,
 Daer hij besat handelinghe
 Een hoge keyserrike gedinge
 405 Alse srijcx vicarijs openbair.
 Srijcx manne maende hij daer
 Ende sij wijsden hem also houde
 Van al dat hij manen woude.
 Al te Mechelne quam hij na dat,
 410 Daer hij oic een gedinge besat
 Alse vicarijs des heylichs rijcx.
 Waer hoerde noyt man des gelijcx?

Nu hoert v. loye ende statute,
 Die de keyser daer gaf ute
 415 Inden stoel siere mogentheyt,
 Daer ic u af hebbe geseidt.
 Dierste was als ict bevande:
 So wanneer in den Duutsschen lande

- Een Duudsch coninc worde gekoren
420 Vanden genen dier toe hoeren
Oft vander meere partien,
Dat hij te hant sal bevrien
Ende bestimmen ende beleyden
Des rijcs goet sonder beyden
425 Na confirmatie groot no smal,
Die hem die paus geven sal.
Dander loy es: so wanneere
Enich des rijcs huldener
Jegen trijcke stuint of misdoet
430 Om dat te cranckene, des sijt vroet,
Dat hij dan al sonder blijf
Verboert sal hebben goet ende lijf.
Dat derde es: so wannere
De keyser, die Roomsche heere,
435 Oft siin vicarijs, sijds gewes,
Dies van siere wegen machtich es,
Teneger stede wille vaeren
Omme srijcken recht bewaeren,
Dat hem dan selen volgen daer
440 Des riken huldeneren naer,
So waer dat hij voeren vaert.
Diet liete, bleve ombewaert.
Dat vierde loy es dus geleydt:
Soe wi dat den anderen ontseit,
445 Sal daer naden derden dach
Lijden laten, eer hij hem mach
Evel doen oft enege scade,

- Ende waert dat hier jegen dade,
 So soude hij geacht siin voirtan
 450 Over eenen onwettegen man
 Ende verdeilt ende sonder wet
 Ende buten allen rechte geset.
 Dat vijfste loy es, des geloeft:
 Soe wie dat opter straten rooeft,
 455 Sal verboert hebben lijf ende goet,
 Ende die den strasseneren, des sijt vroet,
 Huist of hoeft, sij arm of rike,
 Sal verboeren des gelike
 Ende die keyser en sal hem tleven
 460 Noch goet weder mogen geven.
 Dit sijn die v. loye waerlijc,
 Die de vierde keyser Loduwijc
 Uut gaf mit grooter sollempniteyt
 Te Covelanche als ic hebbe geseyt.
- 465 Om dat die keyser so trage was
 Neder te comenne alsic las,
 So moeste die coninc van Engellant
 Verwiintert bliven in Brabant
 Al tAntwerpen in die stede
 470 Ende siin graven ende bisscopen mede
 Mit vele volcx te waren,
 Die int lant gespreit waeren
 Op des keyzers goet beheet
 Dat hij comen soude gereet,
 475 Als men hadde dnuwe gras.
 Maer doe die somer comen was
 Ende meer dan half leden doe,

- Antwoordde die keyser daer toe
In deser wijs siin ontscont.
480 Om dat hem niet en was siin sout
Vol gheven eens hem gebrac
Ten dage, als men hem toesprac,
So waere die vorwaerde te broken,
Die te voren was gesproken.
485 Maer siin lettren heeft hij gesant
Aen den hertoge van Brabant,
Want hij si srijcken huldenare,
Dat hij mitten vicarijs vaere
Ende helpe wreken ende wederstaen
490 Donrecht dat heeft gedaen
Philips den Roomschen rike,
Die hem seit coninc in Vrancrike.
Ende des gelijcs sendi mede
In Brabant an elke stede.
495 Doe die coninc dat vernam,
Dat die keyser niet en quam,
Sprac hij aldus dese woerde
Also als icse seggen hoerde:
God, die almechtege vader,
500 Doet dit om mijn goet al gader.
Want waert dat die keyser quame
Ende hem des orloochs ane name
Ende ons God dan gave zege,
Soe soudemen hem alle wege
505 Also lange alst volc soude leven,
Dere vander victorien gheven,
Wiese verdiende ofte wan.

Ooc so es hij inden ban
 Vanden heylegen stoel van Rome,
 510 Also dat wij, als ict beghome,
 Sijns te wers mochten hebben seere.
 Nu bevelic onsen Heere
 Alle mijn saken voert ende na
 Ende bidde hem dat hij in staden sta
 515 Minen rechte ende anders niet.
 Nu hoert voirt wats geschiet.

Die coninc trac nu alte hant
 Ane den hertoge van Brabant,
 Die siere moyen sone was,
 520 Ende versochte ane hem das
 Van srijcx wegen dat hij
 Met rechte hem woude staen bij
 Ende donrecht helpen wederstaen,
 Dat Philips hadde gedaen
 525 Ende siin vordren den keyserrike
 Ende sonderlinge aen Camrike,
 Dat hij aen hem hadde gesaect
 Ende siin slot daer af gemaect,
 Dat den rijke behoert an.
 530 Ooc vermaende hijs hem dan
 Van maescapen dat hij
 Hem helpen woude ende staen bij
 Donrecht keren ende scade,
 Die hem Philips van Valoes dade
 535 Ende des en woude bekennen niet.

De hertoge hem doe beriet
Ende wart des te rade dan,
Want hij waere des rijken man,
Dat hij ende de sine souden
540 Sriken palen helpen houden,
Na dien dat hijs openbaere
Van srijcs wegen versocht waere.
Oec gedachte den hertoge mede
Die groete scade ende onvrede,
545 Die hem Philips al sonder waen
Daer te voeren hadde gedaen,
Doen hij mit sinen goude root
Gewan xv. lantsheren groot,
Om dat sij Brabant souden ontginnen
550 Ende den hertoge siin lant af winnen
Ende dien hem bringen gevaen,
Daer elc van hem sonder waen
Al sine macht dede toe,
Des hij mit eeren ontscoet doe,
555 Des men ewelijc wel mach
Met rechte daer af doen gewach.
Dus gerees so lanc die dinc,
Dat die somer zeer henen ginc.
Doen nam die coninc sine vaert
560 Ute Brabant te Vranckerike waert
Omtrent onser Vrouwen dach,
Die inde maent van september lach,
Doer Henegouwe ende Camersijs.
Die hertoge in deser wijs

- 565 Geredde hem oic hier jegen
Alse die sier manscap woude plegen
Met vele heren, des zijt vroet,
Daer hij hem eerlijc mede loet
Alse graven ende baroenen te waeren,
- 570 Die met hem onthouden waeren.
Die hertoge van Gelre quamer toe
Ende ij. marcgraven also,
Gulke ende Brandenborch, dat wet.
Loen, Marke, Verrenborch met,
- 575 Van Catcenelboge die grave
Ende vanden Berge dese quamen ave.
Die grave van Mijssen quamer toe,
Die heere van Valkenborch alsoe.
Mijn her Jan van Henegouwe,
- 580 Die heere van Kuic, alsict scouwe,
Ende ander heren die ic u
Niet en can genoemen nu,
Die alle quamen willichlike
Op Philipse van Vrancrijcke.
- 585 Die bisschop van Ludicke dan
Ende van Byhem coninc Jan
Ende van Henegouwe de grave,
Philips wasser oem ave,
Dese trocken waerlike
- 590 Tot Philipse in Vrancrijke.
Alse was die grave van Henegouwe
Over getogen, als ict scouwe,

Met Philipsen, sinen oeme,
Hine was niet seere willecome,
594 Want Eduwaert, alsict u scrive,
Hadde sier suster tenen wive,
So dat Philips dat wel verstoet,
Dat sijn neve droech den moet
Vele meer tot Eduwaerde,
600 Hoe so dat hij daer gebairde.

Aldus als ghij moget hoeren
So trac Eduwaert voeren
Inden palen van Vrancrijcke
Ende die hertoge die gelike
605 Trac uut mit groeter gewelt
Tote Haspre op dat velt
Ende woude sijns volx ontbeiden
Ende oic van daer niet sceiden,
Hine hadde gesproken, wet wel dat,
610 Die van Camerike uter stad.
Gelede heeft hij hem gesant
Ende sij senden alte hant
Van haeren rade buyten der poert
Om te hooirne thertogen woert.
615 Die hertoge hi seiden doe,
Want Camerike hoerde toe
Van rechte den Aelmaenschen rike,
Dat sij daden groot ongelike,
Dat si de Fransoyse onthilden,
620 Die dat rijke crancken wilden.
Ende want hij srijcx marscalc waere

- Ende van srijcx wegen comen daere,
 So begeerde hij van rechte dat
 Sij hem openden die stad.
 625 Doe sij des niet doen en wouden
 Also sij doen van rechte souden,
 Hadde die hertoge ocsuyn dat hij
 Den vicarijs soude staen bij
 Ende voert in Vrancrijke vaeren.
 630 Ende om dat hij hem woude bevaeren,
 So heeft hij tot Philipse gesant
 Ende ontseide hem al te hant.
 Dus volghde hij mogendelike
 Den vicarijs in Vrancrijke,
 635 Daer sij strueerden ten stonden
 So wat sij buten vesten vonden.
 Want om dat so bij was
 Den wintre, alsic voeren las,
 Sone wouden sij met allen
 640 Vore en gheene veste vallen.
 Dus trocken sij inden lande
 Beyde mit rove ende mit brande
 Ende also voert met desen doene
 Tote bijder stede van Piroene
 645 Ende also henen bat voert
 Tote bij Sente Quintens der poert
 Ende van daer niet verre van Louwen,
 Daer men anders nien mocht scouwen
 Danne brant telker partyen
 650 Al tote Flamingerien.

- Tgoet datmen daer toe wan
 En mochte vertrecken geen man.
 Drie weken dat sij daer lagen,
 Dat sij noit viant en sagen.
- 655 Philips was toornich ende erre
 Ende was op die waerde van verre,
 Daer hij altoes bewaert was
 Over riviere ofte anderen pas,
 Datmen tote hem niet en mochte.
- 660 Want hij pensde ende dochte
 Dat hij mit subtijlheyden
 Die dinc so lanc soude leyden,
 Datse des winters vlagen
 Uten lande soudent jagen.
- 665 Nochtan so vloech hem, des geloeft,
 Die roec dagelijcs over thoof.

- Doe den heren aldus dochte
 Datmen Philipse niet en mochte
 Toe comen no bestriden,
 670 Wat sine sochten tallen tijden,
 Ende die regen ende die coude
 Op hem quam so menichfoude
 Ende sij oic hadden vele faelgen
 Van drancke ende andre vitailgen
- 675 Mits den sloten sonder waen,
 Die sij achter hen lieten staen,
 Worden te rade so die heeren,
 Dat sij weder wilden keeren
 Toter vriende lande waert

- 680 Ende versten also die vaert
Toten naesten saysoene.
Daer ne waere anders nie toe te doene.
Doe Philips dat vernam
Ende die mare tote hem quam,
685 Dat sij trocken achterwaert,
Dachte hijse inden steert
Te beslupene mit siere macht
Ende trac al dien langen nacht
Met sienen groeten heere alsoe
690 Toter Flammingerien toe
Tote op een mijlken, seidi diet sach,
Daer die coninc Eduwaert lach.
Ende hij en wiste niet, seidemen mi,
Dat hij Eduwaert was so bij.
695 Want hij hielt hem, sijt seker das,
Over eenen groeten pas,
Daer eene brugge over stoet,
Die groot was, starc ende goet,
Daer hij wel over waende tien,
700 Haddi sinen point gesien.
Nu was Philips doen bekant,
Dat die hertoge van Brabant
Thuswaert waere getogen.
Des was hij seere in hogen,
705 Want hij Eduwaerde met geweld
Beloepen waende op dat velt
Oft ander liede van sinen wegen
Die hij daer seinden soude jegen,

- Als die dach waere opgegaan.
 710 Ende des nachts so heeft verstaen
 Eduwaert dese sake,
 Die seere was te gemake,
 Dat hij Philipse soude sien.
 Weten liet hij dat mettien
 715 Den heren die bij hem waren,
 Dat sij hem also bewaeren,
 Dat sij ten wapenen souden siin,
 Tierst datmen sage des daigs schijn
 Ende hair batailgen wijslijc maken
 720 Also behoert tasselken saken.
 Want hij hadde also vernomen
 Dat Philips soude over comen.
 Des morgens inder dageraet
 Ghinc al te wapenen, dat verstaet.
 725 Men ginc missen lesen mede
 Ende biechten alsoet es die sede
 Ende ontfaen den Heere, daer binnen
 Leeght al die zege ende tverwinnen.
 Doe begonsten die heren
 730 Hair batailgen te ordineren.
 Drie batailgen alsic verstoet
 Hadden sij daer groet ende goet,
 Maer die hertoge van Brabant
 Hadde die scoenste als ic bevant
 735 Ende die meeste ten selven male
 Ende trooste die sine herde wale.
 Die coninc reed toten batailien
 Ende gaf troost sonder faelien
 Met eenen goeden aensichte,
 740 So dat elcs herte verlichte.
 Ter erden beetten sij alle doe
 Ende verbeyden die viande also
 Alsoe nu stoeden, alsoe nu saten.
 Luttel dat sij op dien dach aten.
 745 Nu willic u maken vroet,
 Watmen in dander sijde doot.

- Philipse was doen bekant,
 Dat die hertoge van Brabant
 Seker thuuswert waere gekeert
 750 Ende heeft aldus geordineert,
 Dat die coninc van Byhem,
 Die bisscop van Ludicke mit hem
 Ende die oost heren gemeen,
 Dier daer waeren menich een,
 755 Ende heren oic uut Vrancrijke,
 Trecken souden gemeynlike
 Ende dien pas over lijden
 Ende Eduwaert bestrijden.
 Doe dese heren gereet waeren
 760 Ende som over den pas gevaren
 Quam een wards man seere gerent,
 Dien sij voeren hadden gesant,
 Ende brachte hem selke mare,

Dat die hertoge noch daer waere
765 Met menegen vromen man
Ende dat die coninc waere dan
Ende siin hulperen mit allen

- Neder te voet gevallen
Alse die zege wilden verwerven
770 Oft opt velt tesamen sterven.
Doe die heeren hoerden claer,
Dat die hertoge noch waere daer
Ende op ten velde also gescaert
Ende so willich ten wige waert,
775 Keerden sij al sonder beyden
Tote Philipse ende seiden
Hem al dese selve mare
Ende dat die hertoge waere daere
Metter scoenster batailgen die
780 Onder eenen heere wart gesien je
Ende dat hem wel voegen soude,
Dat hij trecke also houde
Te sinen vianden, daer si
Hem te velde lagen so bi
785 Gescaert in sijns selfs lande,
Die hem also groeten scande
Ende scade hadden gedaen,
Ende woude hijt weder staen,
Sij souden ter selver uren
790 Hair lijf met hem aventuren,
Ende trocke hij oic des achter,
Hij bleve ewelijc inden lachter,
Want de viande waeren gescaert.
Phylips antwerdde tervaert
795 Dat hij niet en woude so schiere
Tere cansen wedden so diere

Ende dat hij die croene van Vrancrijke
Niet en woude so haestelike
Aventuren op eenre uren,
800 So mislijc vielen daventueren.
Nu hoert hier eene edelhede
Die coninc Eduwaert daer dede.
Men brochte voir hem gevangen dan
Enen Fransoys, enen wards man,
805 Die op ten velde quam gejaget.
Ende als sij hem hadden gevraecht
Al dat hij hem vragen woude,
Gaf hij hem van sinen goude
Ende daer toe een goet paert
810 Dat vele gels was weert.
Saert sprac hij: Segt uwen heere
Dat mi vernoit harde seere
Te liggene op deser heyden,
Daer ic hebbe liggen beyden
815 Na hem van vroech mitten dage,
Ende dat icken gerne sage
Opden velde, mocht mi gescien.
Die knape trac henen mittien
Ende heeft sine bootscap wel gedaen.
820 Dus was mi seker doen verstaen.
Doen sij daer dus mit geweld
Gelegen hadden op dat velt
Met hongere in desen doene
Tote lange over die noene,
825 Braken sij op mitter vaert

Ende elc trac ten sinen waert.
 Ende Eduwaert trac tAntwerpen waert
 Tsinen wive die hij hadde weert,
 Tsente Michiels in die abdie,
 830 Daer sij lach mit haere partie,
 Daer sij van eenen sone genas,
 Die Lyoen daer geheeten was.
 Dit gesciede, dat es waer,
 Doen men screef xiiij.c jaer
 835 Ende xxxix, des zijt wijs,
 Omtrent ten dage Sinte Remijs,
 Op eenen saterdach alsict ontfinc.
 Nu hoert hier voert selsen dinc.

Hier so moeghdi wonder hoeren.
 840 In deser tijt ende daer te voeren
 So droech Vlaenderlant qualike
 Met haren grave Loduwike.
 So dat sij hem niet en getruden
 Ende sine wandeling seere scuden,
 845 Omdat hij altoos te rade ginc
 Philipse, den Vrancschen coninc,
 Ende sinen raed al gader dede,
 Dat hem dicke verginc te lede
 Also ghij nu hier na saen
 850 In cortten woerde moeght verstaen.
 Die van Brugge sonder vermiden
 Quamen te Cortrike teenen tijden
 Ende vengen daer desen grave
 Ende sloegen hem oic daer ave

- 855 Voer siin oegen ter selver stonde
Sinen maech, heere van Denremonde,
Den heere van Nevle oic also
Ende andre riddren daer toe,
Die sij biden grave vonden.
- 860 Horen grave dat si bonden
Op eenen wagen mitter vaert
Ende voerdenen te Brugge waert
Ende leydene met hoeden groot
Ghevangen op haer bellefroet,
- 865 Daer hij lach lange stonde,
Eer hij ute comen conde.
Hier na moeste dicke gescien,
Dat hij uut Vlaenderen moeste vlien
Ende te Vrancrijke waert jagen,
- 870 Oft siin volc hadden verslagen.
So ongemint was hij altoes
Met sinen volke ende graciloes.
Des men vele beteech doen
Heren Willeme van Ausoen,
- 875 Was een clerc, een Borgelion.
Hij was siin laten ende siin doen,
Die midts Philipse van Vrancrike
Bisscop tsint was tot Camerrike,
Die vele discoerds brachte toe.
- 880 Eens so gevielt also,
Dat die grave om siin ongevoech
Met sinen volke so qualiken droech,
Dat hij in Vrancrijcke quam gejaecht
Van vreesen ende seere versaecht,

- 885 Datten siin liede willen ontliuen
Ende dat hij dair nien dar bliuen
Om groote vreesse vander doot.
Philips met heere groot
Gereedde hier omme sine vaert
- 890 Ende trac also te Vlaenderen waert.
Onder Casselle so viel hij doen,
Dair men sach menich pauwelioen.
Nu hoert voert an dmeeste geninde,
Dat ic ergen bescreuen vinde.
- 895 Die Vleminge die in dien dagen
Uten westen te Cassele lagen
Ende alle die pauwelioene sagen,
Begonst hem qualijc te behagen
Ende hem die coninc oic benam,
- 900 Dat hem geen vitaelge en quam,
Worden sij te rade in dien,
Dat sijt den coninc wouden tien.
Thien dusent waser of daeromtrent
Uut Weest-Vlaenderen, want die van Gent
- 905 Ende van Brugge en waeren doe
Noch ander steden niet comen toe.
Dese setten al voer al
Ende trecken neder sonder gescal
Midden daigs wel gescaert
- 910 Ende trocken tconincs tenten waert
Ende waeren tot daer bij comen.
Ende hadde die grave niet vernomen
Van Henegouwe dese dinc,
Die hen den streke onderginc,

- 915 Si hadden claerlijc doen met allen
 In des coninc pauwelioen gevallen,
 Eer hijs hadde geweten yet.
 Selc genint es selden gesciet.
 Al viel hem daveruere swaer,
 920 De grave hij bestoese daer
 Met een deel Brabantsoenen.
 Het was rechte voer der noenen.
 Daer versloochijse alle doot,
 Datter cume een ontscoot.
 925 xij.c een endertich ende acht
 Screefmen op Sinte Bartelmeus dach.
 Mids desen so ginc Vlaenderlant
 Sinen grave te male in hant.
 Die coninc trac weder thuis waert.
 930 Die grave trac int lant ter vaert
 Ende ginc sieden ende braden,
 Blinden, hangen ende raden
 Te Brugge ende oec te Ghent
 Ende int lant daer omtrent
 935 Ende hadde siin lant wel in bedwange.
 Maer en geduerde hem niet lange.

- Doe Willam, grave van Henegouwe,
 Desen dienst scoen ende getrouwe
 Philipse van Vrancrijke hadde gedaen
 940 Also ghij hier voeren hebt verstaen,
 So haddijs danc cume iet
 Van Philipse ofte niet.
 Van doen hij hadde vercregen
 Crevecuer ende Alut jegen

- 945 Eenen heere van Denremonde,
Dies machtich was tier stonde,
Ende wel betaelt mit sinen gelde,
So onderginc hem mit gewelde
Philips ende bleeffter heere ave,
950 Waest lief ofte leet den grave.
Ende doen hij gewaere waert des,
Dat al sinen dienst verloren was
Ende dat Philips en dachte mere
Op vromecheyt noch op eere,
955 Die enich goet man hadde verdient,
Ende siin en woude niemans vrient
Ende anders niet en gheerde
Dan scat ende groete hoeverde,
Dachte hij in sinen moede,
960 Hij soudt hem maken tontgoede.
Want hij was wijs ende behindech
Daertoe stoudt ende ghenindech,
Ende ginc te hant informeren
Deser werelt meeste heeren,
965 Dat was den keyser Loduwike,
Den coninc van Engelant die gelike,
Den grave van Gulke daertoe meer,
Want hij was hoeren iij.er zweer,
Ende ander heren daer toe met.
970 Dus ruerde tierst, dat ghijt wet,
Dese grave voere siin doot
Dorloge dat nu staet groot.
Ende waere hij te live bleven,
Hij hadt daer toe wel verdreven,

- 975 Dat die keyser al sine macht
 Met hem hadde neder bracht
 Ende dat oic dorloge sonder waen
 Vele bat hadde voert gegaen.
 Dat ic dese toewale dus segge
 980 Ende mede in die geste legge
 Also ghij wel hoert ende siet,
 Dat ne doe ic sonder sake niet.
 Want poeten ende cronisten,
 Die van dichtene wel wisten,
 985 Plagens oic alsict verstaen
 Ende heetent incidentia.
 Oec eest goet, alst mach gevallen,
 Dat men coute ende hoere van allen.
 Want hier en es geset niet,
 990 En hoere te deser geesten iet.
 Des biddic hem diet selen lesen
 Dat sijt in goede laten wesen.

- Nu wart echt dese Loduwijc
 Grave van Vlaenderen qualijc
 995 In siin lant onder siin liede
 Als hem menichwerf gesciede,
 So dat hij nam sine vaert
 Van vreesen te Vrancrike waert.
 Nu moechdi hoeren vrimde dinc,
 1000 Hoet in Vlaenderen nu staen ginc.
 Binnen Ghent so was verhaven
 Een knape niet rike van haven
 Ende van gheenre grooter geboort.
 Doe so wart getogen voert

- 1005 Dat al tlant an hem vel.
Maer hij conste spreken wel
Ende wart van groeter gewelde
Ende hiet Jacob van Artenvelde,
Daer al tlant an viel seere
- 1010 Jegen den grave, sinen heere.
Dese Jacop ging nu poegen,
Hoe hij hem soude mogen
Jegen den grave bewaeren altoos
Ende jegen Philipse van Valoes,
- 1015 Die hem haetten totter doot.
Nu hoert hier wonder groot.
Hij bracht daer toe dien stonden,
Dat te samen worden verbonden
Eduwaert, coninc van Engellant,
- 1020 Ende Vlaenderen ende Brabant
Ende die grave van Hollant mede
Met consente van elker stede.
Die steden van Vlaenderen quamen
Hier omme in Brabant te samen
- 1025 Ende die staden van Brabant
Quamen weder in Vlaenderlant
Om dat vaste te besaertereerne
Ende mit zegulen te confirmeerne,
Daer elc van hen soude wederstaen
- 1030 Donrecht dat hen worde gedaen
Ende elc soude andren wale
Helpen houden sine pale
Ende al onrecht hulpen weren,
Dat den anderen mochte deren,

- 1035 Jegen elc lant ende elken heere.
 Ende dit soude duren emmermeere
 Met vele vorweerden, des zijt vroet,
 Die oirboirlicj siin ende goet,
 Die ic niet vertrecken en can.
- 1040 Die heren zegelden voere dan,
 Baenrootsen ende riddren daerna
 Uut elken lande alsict versta,
 Ende dair na elke vrye stede
 In Brabant ende in Vlaenderen mede.
- 1045 Houdment wel, so eest goet,
 Ende houdtment qualijc, des zijt vroet,
 So en eest maer sceren ende scop.
 Hier staet hen wel te siene op,
 Want eens here onder der sonne,
- 1050 Die hen soude gederen connen,
 Op dat sij hem wel te samen binden,
 God en woudse selve schinden.

- Doe die coninc te Ghent in quam
 Om dit gebont alsic vernam,
 1055 Brachte hij an wel gevisiert
 Vrancrike ende Engelant gequartiert
 Ende screef hem coninc van beiden dan
 Ende ontfingen den goeden man
 Over coninc van Vrancrike.
- 1060 Wie hoerde je des gelike?
 Doe dese dingen waeren gedaen,
 Es die coninc gevaren saen
 TEngelant waert om meer baten
 Ende heeft binnen Gent gelaten

- 1065 Siin wijf ende siin kindre mede.
Oic gelach sij daer stede
Van eenen sone, dat es waer.
Ende die coninc geloefde daer
Weder te comenne sekerlike,
- 1070 Onsts hem God van hemelrike,
Alse die winter waere sier vaerde
Ende men gras vonde op daerde.
Dus heeft Jacob van Artenvelde
Hem bewaert mit geweldde
- 1075 Met groeten heren also ghij
Nu hebt horen seggen mi.
Hoe die van Camerrike ute traeken
Ende Haspre al gader ontstaken
Ende andre dorpe also wale,
- 1080 Hoe die grave ten selven male
Ende siin oem van Beamont
Troocken ter selver stont
In sconines Philips lande
Beide mit roeve ende mit brande,
- 1085 Dat willic desen tijden
Al meest over lijden.
In deser tijt geviel oic dat
Die van Risele der stad
Quamen in Vlaenderlant
- 1090 Ende stichten roof ende brant
Ende een deel dorpe gedestruuert.
Maer sij worden saen gekeert,
Want Vlaminge ende Engelsce mede
Jaeghdense weder in hair stede

- 1095 Te hoeren scaden ende scanden swaer.
Maer ij. graven vingen sij daer
Uut Engelant, geloevets mij,
Van Soffolc ende van Sailgebery,
Om dat sij te verre volchden na
- 1100 Den vianden alsict versta,
Diemen Philipse alte hant
Teenen presente heeft gesant,
De welke graven hij beyde
In siin vaste hoede leyde.
- 1105 Tegen dat die zomer naken
Soude, hadde Philips doen maken
Een vlot van cc. scepen,
Daer hij mit hadde begrepen
Al tenen gader dat Swin,
- 1110 So datter engeen goet in
Comen en mochte te Vlaenderen weert
Noch te Brabant, en wart geweert.
Oec was haer meninge mede,
Waert dat Eduwaert over lede,
- 1115 Dat sine seker souden bestaen
Ende dan vangen ofte verslaen.
Dese scepe daden groeten pant
Beyde in Vlaendren ende in Zeelant
Ende in Brabant daer toe mede
- 1120 Al tote Antwerpen der stede.
Want die mare liep openbair
Dat sij souden comen daer
Ende die stad daer bestriden.
Antwerpen ten selven tiden

- 1125 Bewaerde hem hier jegen wale
 Met meneger blijden ende springale.
 Oec was tier tijt ane geleyt
 Die torne aende visschemarc steit,
 Die starc, groot ende scone es.
- 1130 Doe schreefmen xl., sijs gewes.
 Een hoeft roevere was dan
 Van desen scepen een voerman.
 Spoude Visch was siin toename,
 God ende menschen ombequame.
- 1135 Hier na seldi hoeren te samen
 Hoe so dat si ende namen.

- Doe die winter leden was
 Ende men hadde dnuwe gras,
 Quam mijn her Jan, Philips zone,
- 1140 Die oirloegs nien was gewoene,
 Met vele volcx wel te gereke
 Ende viel doe voer Tuinliveke,
 Dat toe hoerde den bisscop.
 Maer daer so waeren op
- 1145 Sgraven liede van Henegouwe,
 Diet hielden alse lieden getrouwe.
 Want een riddre, een Henouwier,
 Hiet van Maeny her Wautier,
 Had thuis onder ronnen
- 1150 Sbysscops liede ende af gewonnen
 Ende siin partie daer op gedaen.
 Doe dit die grave hadde verstaen
 Van Henegouwe liet hijt te hant
 Den hertoge weten van Brabant

- 1155 Ende dien Vlaemingen daer toe,
Die alle gader quamen doe.
Die hertoge quam met groter machte,
Want hij die gemeente met hem brachte
Ende Jacop van Artenvelde
- 1160 Quam daer met groeter geweldde.
Philips selve quam daer dan
Bij sinen sone met menegen man.
Maer sij lagen over eenen pas,
Daer hij met wel bewaert was,
- 1165 So datmen hem en mochte doe
Van gheenre zijden comen toe.
De pas was wijt ende diep,
Die tusschen beide die heren liep.
Philips ende siin sone Jan
- 1170 Lagen in dander zijde dan.
Henegouwe, Vlaenderen ende Brabant
Lagen over anden anderen cant,
So dat elc heere van daert lach
In des anders heere wel sach.
- 1175 Nochtie en hadmen niet vernomen,
Oft Eduwaert over soude comen.
Deen seide neen ende dander ja.
Nu hoert voert alsict versta.
Nochtan dat die pas was swaer,
- 1180 Si vonden oftan tghewat daer
Vlaminge ende Brabantsone,
Die hem wouden maken coene,
So dat sij dien pas som leden
Ende metten vianden streden

- 1185 Ende scade daden ende scade namen
Ende seere gequetsts weder quamen.
Doe die heren sagen dat sij doe
Philipse nien mochte comen toe
Overmids den swaeren pas,
- 1190 Die tusschen hen beiden was,
Ende dat hij oic mit siere geweld
Niet en soude topenen velde
In gheer manieren comen,
Hebben sij den raed genomen,
- 1195 Dat van Henegouwe die grave
Sijne liede dede comen ave
Ende stac int huus den brant
Ende strueerdet tot int sant,
Want thuus siins viands was,
- 1200 Des bisscops, alsic voren las.
Dus keerden sij alle thuus waert.
Si wisten cleene dat Eduwaert
Der Sluus was comen so bi,
Als ghij nu hoeren moeght van mi
- 1205 Doe dit voere Tuin gesciede,
Quamen Eduwaert ende siin liede
Getogen over die zee
Mit ij.c. scepen of mee
Also die ghene die woude volstaen
- 1210 Int gelof dat hij hadde gedaen.
Ende ten iersten dat hij vernam
Dat hij bij tlant van Vlaenderen quam,
Dede hi hem sonder letten
Opt lant van Vlaenderen setten.

- 1215 Geloeft sij God, dat hij sprac.
 Doen ic uut desen lande trac,
 Geloefdic mitter trouwen mijn
 Dat ic hier weder soude siin
 Eer Sint Jans dach sonder waen
- 1220 Ende dat so hebbic gedaen,
 Want ic hier sta opt sant.
 Tsinen scepe trac hij te hant
 Ende rechte op Sinte Jans dach,
 Die in midden den somer lach,
- 1225 Omtrent der vespertide
 Bestoet hij mit scarpem stride
 Van Vrancrike Philips scepen,
 Die dat Swin hadden begrepen,
 Die menegen coopman beroeft
- 1230 Hadden ende oic onthoeft.
 Sonder voor raid ginghen si toe
 Met eenen hoofde, sine wisten hoe,
 Sonder avijs alsiet versta.
 Deen quam voer ende dander na.
- 1235 Maer God sender sine genade,
 Om wech te doene die quade,
 Want hij haerer quader daden
 Niet langhre en woude gestaden.
- Die Fransoyse al ongelet
- 1240 Hebben hen ter were geset
 Stouteliken hoochs moods.
 Daer stortte men so vele bloots,
 Dat wonder was te scuwen an.
 Daer vochten sij aldus dan
- 1245 Van beyden zijden mit groter cracht,

- Tote dat hem benam die nacht.
Des smorgens vroeck echt alsoe
Ginc die coninc weder toe
Met geninde herde groot.
- 1250 Menich man so bleef daer doot,
Ander verdroncken ende verslagen.
Dit seiden sij diet wel sagen.
Die coninc was, wien lief wien leet,
Bijden iersten daer men street
- 1255 Ende vacht mitter hant so seere,
Dat wonder was van selken heere.
Die Fransoise mit groeten ghere
Setten hen so seere ter weere,
Dat wonder was te scouwen an.
- 1260 Daer moeste sterven menich man.
Dus so stoet die sterke strijt.
Toter hooger prime tijt
Dat sij streden ongeviert.
Doe so worden gescouffiert
- 1265 Die Fransoise ende so begrepen,
Dat sij sprongen uten scepen
Ende verdroncken mit hoepen groet
Ende vele bleeffen in die scepe doot,
So datmen daer int dbloot
- 1270 Tote biden enkle woet.
Die doode worden geworpen voort
Inder zee over der scepe boert,
Sodat dat water root stoet.
So menichfuldich was dat bloet.
- 1275 Der Fransoisen bleven daer wale

- Dertech duisent bi getale
 Ende der Engelschen, wien soes wondert,
 Also luttel alse ses hondert.
 Desen strijt geviel voer dat Swin,
 1280 Doe men Gods jaer screef meer no min
 Derthien hondert ende veertach,
 Des men euweliken sal doen gewach.
 Dese Vrancrijcsche partien
 Waeren meest uut Normandien
 1285 Ende van Kaleys uter stede.
 Oic so waeren daer mede
 Een deel Vlaminge te waeren,
 Die uten lande gebannen waeren.
 Oec was daer gevaen dan
 1290 Vander Sluus een voerbaar man,
 Daer men voermaels vele hielt ave
 Ende was ute metten grave,
 Dairmen vele gouds om woude geven,
 Haddi behouden mogen tleven,
 1295 Diemen Jan van Eyle hiet.
 Maer die van Brugge en woudens niet.
 Daer omme sloechmen hem af thoof
 Te Brugge voere dat belefroet.
 Maer Spaude Vischs als ic vernam
 1300 Dede den raed dat hij henen quam,
 Want hij des nachts alsoe
 Wel met .x. scepen ontvloe.

 Van deser hoeger victorien,
 Die ewelijc blijft in memorien,
 1305 Worden blide ten selven male

- Alle die spreken Dietsche tale.
Want die zee, dat seggic u,
Wart seere gesuvert nu
Van den rovers, die daer voeren
1310 Den coepmannen daden toren.
Ende Eduwaert bleef voert mee
Vele bat heere vander zee.
Nu siin die Vleminge mit allen
An coninc Eduwaert gevallen
1315 Ende gereedden hoere vaert
Met scepen te Vrancrike waert.
Te rade worden sij alsoe,
Dat sij voer Doornike vielen doe
Van Henegouwe grave Willam
1320 Hollant ende Zeelant met hem.
Die van Zeelant setten hoir vaert
Met scepe te Vrancrike waert.
Die hertoge hij quam na,
Want also alsict versta
1325 Was siin gemeente so groot,
Dat het hem dede den noot,
Dat sij na moesten volgen.
Des was die hertoghe zeere verbolgen,
Dat sij so lange maecten dat.
1330 Dus viel die hertoghe voir die stad
Metten scoensten heere dat vordien
Uut enegen lande je wart gesien.
Gelre ende Gulke quamen mede,

Die oic vielen voir die stede,
 1335 Loen, Valkenborch ende Beamont
 Ende andre die mi nien siin cont.
 Dus es Doirnicke omlegen dan
 Met menegen vromen stouten man.

Doe Eduwaert viel voer die stede,
 1340 Dedi een groete edelhede,
 Want hij Philipse heeft gesant
 Een lettre ende dede hem dus bekant:
 Philips, neve, dits jammer groot,
 Dat so menich mensche blijft doot,
 1345 Dier scout toe en hebben en gheen
 Om tocsuin van ons tween.
 Het waere beter dat wij quamen
 In eenen crite te samen
 Ende wijt becortten onder ons beyden
 1350 Ende lieten Gode die sake sceiden.
 Oft en wilt di hier niet an,
 Neempt tote u c. riddren dan,
 Ic nemer c. oic daer toe,
 Ende latet ons becorten alsoe.
 1355 Ende eest oic dat u en geen
 En genuecht van desen tween,
 So bringen wij ons volc te male
 Ende laet ons cortten dese quale.
 Die tvelt behoudt, hebbe deere
 1360 Ende blive Vrancs coninc voirt
 Ende laet nu uwen wille saen
 Met desen selven bode verstaen.
 Dese lettre was ten selven male

- Open besegelt harde wale
 1365 Met eenen groten zegel gequartiert
 Vrancrijke ende Engelant wel visiert.
 Philips marcte den segel wel
 Mit eenen ansichte stuer ende fel
 Ende sweech lange al stille.
 1370 God wiste wel sinen wille.
 Doe dede Philips weder weten
 Dat hij die croene hadde beseten
 In goeden rusten vele jaere
 Ende datse siin recht erve waere,
 1375 Van rechter geboert verstorven,
 Ende dat hij die hadde verworven
 Met consente gemeenlike
 Der genoeten van Vrancrijcke
 Ende dat hier nieman an en kinde
 1380 Dan hem selven ene vinde
 Ende dat hij noch te desen tijden
 Daer omme niet en woude striden.
 Maer alst hem soude duncken tijt,
 So soudi hem leveren strijt
 1385 Lichte eer hem lief soude wesen.
 Hier met latic van desen.
 Nu moeghdi hoeren openbairre
 Van dingen die haren tare
 In desen tijden siin gesciet
 1390 Also men in orloige plecht.
 Het geviel in deser tijt
 Voire Arie oec enen strijt,

- Daer her Robbrechts van Artoes
Versloech soemenen Fransoys.
1395 Oec verloes hij der siere mede.
Dandre jaeghdi in die stede.
Men seyde dat al over waer,
Dat Loduwijc selve was daer,
Grave doen was van Vlaenderlant.
1400 Want hij was sijns lants viant
Ende plach tArie tien tijden
Tsine ende uut ende in te riden.
Van Artoys dese her Robbrechts
Wart verdreven jegen rechts
1405 Uten rijke van Vrancrijcke.
Nochtan was hij sekerlike
Een vry edel Fransoys
Ende recht oer van Artoys
Ende bat geboren, sijt seker das,
1410 Dan coninc Philips selve was.
Maer die coninginne, Philips wijf,
Was hem so swaer ende so stijf,
Dat sine slants heeft verdreven
Ende heeft dat graefscap gegheven
1415 Van Bourgnen haren broeder,
Van haeren vader ende van moeder
Ende hadden haeren man in dien,
Dat hij al dit dede gescien.
Maer sij toenderre redene ave,
1420 Die vray en was noch gave.

- Hoe dit voere ende na geviel,
 Soudemen u vertrecken wel.
 Maer het soude te lanc gerecken.
 Oec soudemen u wel vertrecken,
- 1425 Hoe een wijf daertoe gehuert was,
 Dat si lijde, sijt seker das,
 Vore alle tvolc openbare,
 Dat her Robberechts sochte an haere,
 Woudsi den coninc vergeven
- 1430 Ende die coninginne, hij soude haer geven
 So vele, dat sij ewelike
 Daer na soude wesen rike.
 Oec lijde si meer saken,
 Dat her Robbrechts hadde doen maken
- 1435 Lettren valschs ende loes
 Opt graefscap van Artoes.
 Noch meer wonders si gewaechde,
 Want so wat datmen hair vraechde,
 Si lijde mede altoes das
- 1440 Also sij geïnformeert was.
 Desen wive was doen verstaen
 Dat mense soude laten gaen,
 Alsij al hadde vollijt
 Ende dat sij al haeren tijt
- 1445 Bijder coninginnen siin soude
 Ende oic ewelijc rijc van goude.
 Dit wijf was seere bedrogen,
 Want doen sij al hadde gelogen,
 Datmen hair te liegene beval,

- 1450 En beidemen groot no smal,
Men en warpse, des geloeft,
In een vier tote over thoeft.
Al en hadde hij sonder waen,
Philips, noyt meer argers gedaen,
1455 Mochtene nochtan voirwaer geseit
Scenden Gods gerechticheyt,
Sonder tquade gelt dat hij slaen doet
Ende oic der heyleger kerken goet,
Daer af dat hij al geheel
1460 Jairlijcx in nempt thiendedeel,
Des hem herde qualijc onnen
Mate papen ende nonnen,
Diet ute haeren live ontsparen.
Daeromme dat sij te waeren
1465 Menegen vloec hem daeromme geven.
Met rechte mochte hij des beven.
Hets oic te dinckene sekerlike
Dat hem God van hemelrike
Dese plage aldus toesent,
1470 Om dat hij Hem nien bekennt.
Doe dese goede man her Robbrecht
Verdreven dus was jegen recht,
Es hij getogen altehant
Tote sinen neve in Brabant,
1475 Den hertoge, dien wel ontving
Ende oic loefde hem dese dinc,
Dat hij in sinen lande sate
Ende om siin gelt dronc ende ate

- Ende uut ende in rede vroeck ende spade
 1480 Ende niemen arch no stade en dade.
 Nu alse Philips dit vernam,
 Wart hij opten hertoge gram
 Ende ontbooit hem handelinghe
 Dat hij her Robbrechten vinge
 1485 Ende dat hine hem haestelike
 Gevangen sende in Vrancrijcke.
 Om dat de hertoge, wats gesciet,
 Dese dinc en woude doen niet,
 So huurde Philips also houde
 1490 Xvj. lants heren mit goude,
 Dat sij den hertoge souden bestaen
 Ende tallen sijden ane gaen
 Ende vanghene oft verslaen
 Ende voer hem bringen gevaen
 1495 Ende mijn her Robbrecht mede,
 Daer elc heere siin macht toe dede
 Beyde mit stride ende mit brande
 Telker sijden vanden lande,
 Dat ix. maende duerde dan,
 1500 Des die hertoge doe nochtan
 Wel ontstoet met groeter eeren
 Mitter hulpen Gods ons Heren.
 X.xxij. screef men doen
 Ende xij.c dcarnatioen.
 1505 Nu nam her Robbrecht sine vaert
 Heymelike tEngelant waert

- Te sinen neve Eduwaerde,
 Die tot hem nam goede waerde.
 Daer so bleef hij alsict vernam,
 1510 Tote dat Eduwaert over quam.
 Voir tSwin, daer ic voer af seide,
 Thoende hij sine vromichede
 Ende voer Arie als ghi hebt gehoert.
 Nu hoert vander geesten voert.
- 1515 Onlange na dat dit gevel,
 Quam her Robbrecht also wel
 Vore tSinthomaers die stede.
 Die van Ypere quamen mede
 Ende hebben vele volcx met hem bracht.
- 1520 De Fransoyse worden so bedacht,
 Dat sij ute quamen om striden.
 Her Robbrecht ten selven tiden
 Quam hen iegen also houde
 Ende als men vergaderen soude,
- 1525 Trocken die van Ypre achterwaert
 Also liede die siin vervaert,
 So dat her Robbrecht tachter was
 Ene stonde, sijn seker das.
 Maer d'aventure viel alsoe,
- 1530 Dattie van Brugge quamen toe
 Ende hebben al ongeviert
 De Fransoyse gescoffiert.
 Men streeft daer ten selven tijden
 Ridderlijc in beiden sijden.
- 1535 Die Fransoyse vloen ter stad waert

- Daer so bleven in die vaert
 Omtrent xx. baenrathen doot,
 Die alle waeren heren groot,
 Edel ende van groeten aerde.
- 1540 Daer bleven oic voer den swairde
 .C. riddren ende xx. met
 Ende wel m. volcs, dat wet.
 Dus volchden die van Brugge naer
 Tote voere der steden porte daer.
- 1545 Men seide oic voer waer doen
 Dat die grave van Alisoen,
 Philips broeder, te dier tijt
 So gewont was in den strijt,
 Dat hij onlange daer na
- 1550 Opt bedde starf alsict versta
 Ende ander heren oic also
 Tote achte ofte to ix. toe.
 In deser tijt oic, dat
 Men Dornicke belach, die stad,
- 1555 Dede van Henegouwe die grave
 Sent Amants ende Orsijs ave
 Met brande ende mitten swaerde,
 Daermen man no wijf en spaerde.
 Binnen Orchijs op dien dach
- 1560 Een groete jaermarkt gelach,
 Daermen so groot goet doe wan,
 Dat ment niet geseggen en can.
 Van daer voer die grave voert
 Ende wan Merchines die poert,

- 1565 Daer hij grote scade in dede
 Met roeve ende manslachte mede
 Ende al die dorpe die hij vant
 Keerdi algader inden brant.
 Aldus so ging die grave dan
- 1570 Sinen oeme swaerliken an.
 Nu mach wel comen siin die stonde,
 Die Christus sprac met sinen monde
 Dat noch soude comen die tijt,
 Dat in dese werelt wijt
- 1575 Volc iegen volc soude opstaen
 Ende een rike dander verslaen
 Ende dat volc soude warren algader,
 Tkint setten jegen den vader,
 De brueder jegen den broeder,
- 1580 De dochter jegen der moeder
 Ende die neve jegen den oem.
 Nu merct ende neemt goem,
 Oft dese tijt iet comen es.
 Ja hij nu, sijt seker des.
- 1585 Want tkerstenheit es gedeelt in ij.en.
 Die Walsche tongen die es een,
 Dandre die Dietsche algeheel.
 Nu siet hoe God siin oirdeel
 Op dit kerstenheyt verwect,
- 1590 Daer hij die sonden mede wrect.

Doe Eduwaert hadde gelegen
 Voere die stad also heren plegen
 Omtrent eene maent ofte mere,
 Dede hij hem selven grote eere.

- 1595 Een Minderbrueder quam gestreken
Uter stad ende woude spreken
Dien coninc van Engeland.
Hij wart voere hem bracht te hant
Ende sprac: Heere, hier benic gesint
- 1600 Van vrouwen die dragen kint,
Die voerbaerste, weet wel dat,
Die daer siin binnen der stad,
Die den lost hebben so groot
Na zeevischs, dats hen waere noot,
- 1605 Dat sijs hadden haer gehinct,
Ende sonderlinge na harinc
Al sulken alsmen nu veit
Ende bidden doer uwer edelheyt
Dat ghij hen wilt gehingen
- 1610 Datmens hen mocht brengen.
Die coninc was corts beraden
Ende dede ij. wagene laden
Met heringe wel ter core
Ende daer toe salm ende store
- 1615 Gelijc men vant aldoe.
Dus sprac hij den bode toe:
Segt den vrouwen vander stede
Dat ict harde ghairne dede,
Maer dat sij doen hair hoeschede
- 1620 Ende deylens maten vrouwen mede.
Want ic en wille te ghenen dagen
Op vrouwen veede dragen
Ende en dade alleene dat

Miin viande des te bat
 1625 Hebben souden te minen ontvromen,
 Ic soude hen genoeg laten comen,
 Des sij begeerden spae ende vroe.
 Die bode woude betalen doe
 Ende die coninc en woude hem laten.
 1630 Dus trac de bode siere straten
 Ende die vrouwen waeren vertroest.
 Ende uut haeren crieme verloest.

Philips lach teser wilen
 Bij Dornike op .ij. milen
 1635 Tusschen .ij. rivieren alsoe,
 Datmen hemme nie mochte comen toe,
 Daer hij dagelijcs sach de viande
 Beide met roeve ende mit brande,
 Dat hem die roec vloech over thoeft.
 1640 Alsoe was hem die moet groot,
 Nochtan dat hij mit wijsheiden
 De dinc also dede beleyden,
 Dat hij wachten soude siin stade
 Den vianden te doene scade
 1645 Ofte toete dat hise verduren soude
 Ende dat quame des winters coude
 Also hij voere hadde gedaen
 Als ghi hier voere hebt verstaen.
 Dicke saten optie waeren
 1650 Jonge lieden die lustech waeren
 Ende bejagen wouden eere
 Beyde knapen ende bachelere

- Tote .ijc. ofte drien
 Om tVrancsche here oversien,
 1655 Die dicke brachten mare,
 Hoe dat daer gescepen waere,
 Die voere hem gevaen brochten dan,
 Dat sij vonden, waest goed of man.
 Eens worden sij omlegen.
 1660 Daer so wart dootgeslegen
 Her Willam vanden Wikette dan,
 Een jonc riddre, een willich man,
 Ende een deel waser gevaen,
 Diemen op haer trouwe liet gaen.
 1665 Des ende vele des gelike
 So geviel dagelike,
 Dat ic hier late achter bliven
 Ende wille ander dinc bescriven
 Also alsict best versinne.
 1670 Van Henegouwe doude gravinne,
 Een goede godelike vrouwe,
 Sgraven moeder van Henegouwe,
 Philips suster van Vrancrike
 Ende Eduwaerts zweger waerlike,
 1675 Pijnde om den pais seere
 Tusschen elken coninc ende heere
 Vroech ende spade al hair macht
 Ende, doet hair te doene ontsacht,
 Es si gekeert al te hant
 1680 Toten hertoge van Brabant
 Ende vertrac daer al clare,

Alse waert dat hij viant waere,
 Dat hij met groeter eeren
 Daer toe hem wel mochte keeren,
 1685 Dat hij omme den pais sprake
 Want verginge also die sake,
 Datmen daer omme strede,
 Sone soude dat kerstenhede
 De scade nemmermeer verwinnen
 1690 Ende dat hij oic mochte versinnen,
 Wonnemen mit sturmen die stat
 Mit Engelschen ende Vlemingen, dat
 Men groot jammer soude scuwen
 Ane kinderen ende ane vrouwen
 1695 Ende an jonge ende an oude,
 Wantmen niemenne sparen en soude
 No papen no nonnen mede,
 Diemen vonde in die stede,
 Ende soude voere dswert bliven doot
 1700 Ende dat waere jammer groot
 Ende datmen jammer werken soude
 Ane vrouwen jonge ende oude,
 Ane maeghden, ane nonnen mede,
 Diemen vonde in die stede,
 1705 Ende dat hij oic tallen stonden
 Van rechte daer toe waere gebonden,
 Want alle die heren te waeren
 In elke partie siin mage waeren,
 Ende consti doirloge gebreken,
 1710 Men soude hem ewelijc eere spreken.

Die hertoge die wel verstoet
 Dat die vrouwe was goet ende vroet,
 Want hij altoos vroech ende spade
 Geerne volchde goeden rade,
 1715 Antwaerde der vrouwen ende seide,
 Waert dat die partien beyde
 Hem des wouden behoeren dan,
 Hij souds geerne nemen an
 Ende daer toe doen met goeder onste,
 1720 Dat alre beste dat hij conste
 Om die eere van kerstenede
 Ende om der vrouwen bede mede.

Doe dit die vrouwe had gehoert,
 Hiltij haere an tshertogen woert
 1725 Ende sat op ende voer te hant,
 Daer sij haeren broeder vant
 Ende begonste hem te instrueren,
 Hoe hij daer met luttel eeren
 Tote noch hadde gelegen,
 1730 Maer wouddi raids noch plegen,
 Men soude die stad harde saen
 Van dien groeten besitte ontslaen
 Ende dat hij oic wiste also
 Dat ne mochte niement bringen toe
 1735 Dan die hertoge van Brabant.
 Ende al es hij u viant,
 Si hoepte wel nochtan
 Dat hijs hem soude nemen an,
 Eist dat ghijs an hem begheert

- 1740 Ende u es beter hoe dat wert
Die minre dan die meerdre scande.
Want sij hebben in uwen lande
Seker so lange gelegen
Sonder iet te doene jegen
- 1745 Ende in die stad es hunger groot
Ende eist, dat sij doir den noot
Die stad op moeten geven,
Ic duchte ghij wart verdreven
Uwes lands ende uwer eeren mede,
- 1750 Want die beste van kerstenhede
Siin sij die u versoecken nu.
Daer bi, here, so biddic u
Dat ghij u te tide beraedt,
Eer ghij meer wart gescaedt.
- 1755 Doe die coninc hadde gehoert
Ende verstaen sier suster woert,
Antworde hij: hoe soudic mogen
Mi selven daer toe gebogen,
Dat ic soccoers soude soeken daer,
- 1760 Men mijn viant es so swaer.
Sone gesciede des gelike
Noit conninge van Vrancrike.
Ets waer, ic weet dat wel,
Dat mi daventure es fel
- 1765 Ende dat mijn liede tallen lagen
Gevaen worden ende verslaegen.
Ooc siin mijn liede in groter noot
Om die sterfte die hier es groot.

- Aldus benic seere tachter.
1770 Mochtic sonder minen lachter
Uut deser noot siin ontslagen,
Ic soude al voere al waegen
Met raide van minen lieden
Ende doen dat si mi rieden.
1775 Doe sij liede dit vernamen,
Quamen dedele liede te samen
Mitten coninc van Behem,
De bisscop van Ludicke met hem,
Voere Philipse quamen sij
1780 Ende seiden hem dat hij
Niet eerleec daer en lage,
Daer hij siin viande dagelijcs sage
Varen ende keren in sinen lande
Beyde met roeven ende brande
1785 Ende dat sij van dage te dage
Verloren vriende ende mage
Onder verslagen ende gevaen.
Nochtan waere sonder waen
De sterfte daer so groot,
1790 Dat tviertendeel volcs waer doot
Ende dander vierdeel lage
Van siecten swaer ende trage
Ende dat oic sine viande
Reden met roeve ende met brande
1795 In siin lant met groter werre
Wel xv. milen verre,
Also datmen daer int lant

Spise no forage en vant
 Ende dat hen oic dochte dat
 1800 Hij nien soude mogen de stat
 Ontsetten metten sinen,
 Alsoe woude hijs hem pinen,
 Want die beste van kerstenheden
 Daer lagen voer siin stede,
 1805 Die striden souden wale
 Jegen heydenesse te male,
 Dat hij wel sage ende vername
 Hoe hij eerlects van daer quame,
 Oft sij souden nemen haer vaert,
 1810 So si ierst mochten thuus waert,
 Oft dat hij strede met geninde
 Ende maecte des oirlooege een inde.

Die coninc andwaerde dan
 Alsoe een seere bedruet man:
 1815 Ghi heren, weet dat mi es leet,
 Dat ons sake niet bad en geet.
 Lichte ic hebbe verdient des,
 Dat mi daventure segen es.
 Ic wille nu gherne ane gaen,
 1820 So wat u dunct best gedaen.
 Soe droechmen daer over een
 Metten rade al gemeen,
 Dat niemen daer toe en dochte
 Die vrede of pais maken mochte
 1825 Dan die hertoge van Brabant
 Ende, alsoe waere hij viant,
 Hij souds hem wel onderwinden,

- Ende datmen aen hem soude sinden
 Janne, coninc van Behem,
 1830 Den bisscop van Ludicke mit hem
 Om den orbore groot ende hoege
 Te doene ane den hertoge.
 Van Henegouwe die gravinne,
 Die seere wijs was van sinne,
 1835 Es voert gekeert te hant
 Aen den coninc van Engellant,
 Die was haere dochter man,
 Ende ging hem wijslijc an
 Ende began hem seggen ende leeren,
 1840 Woudijs hem ten hertoge keeren
 Alsoe haer broeder hadde gedaen,
 Hij soude scoene soene ontfaen,
 Want al dat goed dat te voeren
 Sijn vordren hadden verloren
 1845 In Gasscoengen ende elre mede
 Also ment vonde ter waerhede,
 Dat soudi weder gewinnen
 Sonder oirloge met minnen.
- Die coninc dachte in sinen moet,
 1850 Dat dese raet een deel waer goet,
 Want hine hadde silver no gout,
 Daer hij met mochte siin scout
 Sinen lieden betalen voert
 Also toten orloge hoirt.
 1855 Want hem en quam goet en geen
 Uut sinen lande als hem wel scheen,

- So datten die noot dwanc daer toe,
 Dat hij dit ane ginc also.
 In desen manieren so waert
- 1860 Hier toe geleyt een dachvaert
 In eene kerke die Esplesijn hiet,
 Die niet verre van Dornike en steet,
 Daermen helt dat parlement.
 Philips heeft aldaar gesent
- 1865 Den bisscop van Ludicke, dat wet,
 Ende den coninc van Byhem daer met
 Ende oec ij. graven also.
 Eduwaert sende daer toe
 Den bisscop van Lincole,
- 1870 Die ginc ter wiser scole,
 Ende ij. graven oic daer mede.
 Daer quam oec ter selver stede
 Die hertoge ende die gravinne,
 Die seere scarpten hair sinne,
- 1875 Hoe sij van dien groeten saken
 Een goet gevoech soudn maken,
 Want mens hen betruwede best.
 Si brachtene daer toe int lest,
 Dat wesen soude een bestant
- 1880 Tusschen elken heere ende elc lant
 Tote op Sint Jans Baptisten dach,
 Die in midden den zomer lach,
 Ende men soude hier en binnen
 Ondersoeken ende bekinnen

- 1885 Alle die poenten die Eduwaert
 Te seggen hadde te Vrancrike waert
 Ende so wat men vonde clare
 Dat siin goed ende siin recht waere,
 Dat soude hem gescien te male.
- 1890 Ende om dit te gescienne wale
 Sonder enich meswenden,
 So soude Philips te gisele senden
 Janne, den coninc van Byhem,
 Den bisscop van Ludicke mit hem
- 1895 Ende ij. graven daer mede
 Tot Valenchen in die stede
 Ende van daer dan en keren niet,
 Voer dat Eduwaerde waere gesciet
 Siin vorwairde gelijc dat ghij
- 1900 Nu hier hoert vertrecken mi.
 Maer des incomens dair na
 Wart hem verlaten alsiet versta.
 Ende hier met souden te waeren
 Alle heren thuswert varen
- 1905 Ende die stad soude siin ontset,
 Dairmen voere lach, dat ghijt wet,
 Thien weken of also wel.
 Nu hoert voert wat gevel.
- Alse dit die Vlaminge hebben verstaen,
 1910 En wouden sijs niet ane gaen,
 Si en haddender meer baten af,
 So dat hen Philips quite gaf
 De sententie die hij mochte

- Op hen werpen, als hem dochte
1915 Dat sij in onrechten saken
Op die Vrancsche crone staken
Gelijc inden pais stoet bescreven,
Die vore Risele was gegeven
Also die paus Bonefacius
1920 Onder sine bulle ontgaf aldus,
Doe groete Philips daer voere lach,
Daer menich groot heere toe sach,
Doemen screef openbaere
Dertien hondert ende jaere.
1925 Si hadden oic quite daer bi
Alle die fayte, die sij
Voer dien tijt hadden mesdaen
Ende daer toe oic sonder waen
Al dat ongelt groot ende swaer,
1930 Dat die Vlaminge menich jaer
Van tribute moesten geven
Alse inden pais was bescreven.
Ende aldus, dat ghij dat wet,
So wart Dornike ontset
1935 Ende Eduwaert nam sine vaert
Te sinen wive te Ghent waert.
Die grave quam in Vlaenderlant
Ende sloech aen siin goed te hant
Ende geloefde dat hij vort meere
1940 Wesen soude een goet heere
Ende recht ende vonnesse doen int lant.
Maer dat was omme niet gewant.

- Hine mochte emmer, wats gesciet,
Tsier liede vriescap comen niet.
- 1945 Hier so meghdi wonder hoeren.
Philips niet lange hier te voeren
Hadde gehuert xvj. lantsheren,
Dat sij Brabant souden strueeren,
Daer elc toe dede sine macht,
- 1950 Al waest dat hen ontsacht.
Des die hertoge, des sijt vroet,
Met groeter eeren wel ontstoet,
Waest lief of leet hen allen.
Nu es dit contrare gevallen,
- 1955 Want Yngelant, Vlaenderen ende Brabant,
Gulke, Gelre ende Hollant
Ende uute Almaengen vele heren
Wouden Philipse nu onteeren.
Nu marct Gods recht vonnes.
- 1960 Soude hij ontslagen worden des.
Dat moeste de hertoge setten voert
Also ghij nu hier hebt gehoert.
Hier bij es wel doen altoos goet.
Want God can worpen onder voet
- 1965 Alle erdsche mogentheyte
Alse hij wille, dats hem gereyt.
Hier na omtrent Sinte Andries dach,
Doe Eduwaert te Gent lach,
Quam hem mare haestelike,
- 1970 Dat hij quame in siin rike,

- Oft hij soude siin lant verliesen,
Want siin liede wouden kiezen
Tenen coninc sinen sone
Ende hem op geven die croene
1975 Ende dat si hem selven souden
Uten lande willen houden.
Doe dit vernam Eduwaerd,
Trac hij te hant Ter Sluus waert
Metten grave van Noranthoen,
1980 Die bij hem daer was doen,
Ende ginc te scepe al ombekint.
Ende God gaf hem sulken wint,
Dat hij sderde daigs ombekant
Over was in Engelant.
1985 Ende eer hij daer was comen,
Haddi in die zee vernomen
Dach ende stede, waer sij souden
Haer parlement te gader houden,
Om dat sij dan in waeren saken
1990 Den sone wouden coninc maken.
Ende te hant nam hij sine vaert
Sonder merren daerwaert,
Want en was niet verre van daer.
Daer hij op ginc, dat es waer,
1995 Daer vant hijse tere roten
In een huus alle besloten,
Die twint en moedden dat hij
Hem daer waere also bij.
Want sij wouden weten claere,

- 2000 Dat hij over in Vlaenderen waere.
Daer vinc hij ende die grave,
Daer ic vore seide ave,
Van Noranthon, ter selver stede
Bisscoppe ende graven mede
- 2005 Ende ander heeren in desen doene,
Die hij leide in vasten presoene,
Daer af hij hadde groten scat,
Des hem seere was te bat
Ende die hem wel quam te staden,
- 2010 Want hij hadde hem seere geladen
In de side dzees met groter scout,
Die hij met desen goede gout.
Sider was, dat ghij dat wet,
Dat bestant ute geset
- 2015 Tote Sint Jans dage, des geloeft,
Datmen hem af sloech dat hoeft
Ende van dat wart verlinct mede
Al tote Chinxenen die vrede.